

UNIVERZITET U BEOGRADU
FAKULTET ZA SPECIJALNU
EDUKACIJU I REHABILITACIJU

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF SPECIAL EDUCATION
AND REHABILITATION

11.

MEĐUNARODNI
NAUČNI SKUP
„SPECIJALNA
EDUKACIJA I
REHABILITACIJA
DANAS”

11th

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE
“SPECIAL
EDUCATION AND
REHABILITATION
TODAY”

ZBORNIK RADOVA

PROCEEDINGS

Beograd, Srbija
29-30. oktobar 2021.

Belgrade, Serbia
October, 29-30th, 2021

UNIVERZITET U BEOGRADU – FAKULTET ZA
SPECIJALNU EDUKACIJU I REHABILITACIJU

UNIVERSITY OF BELGRADE – FACULTY OF
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION

11. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
SPECIJALNA EDUKACIJA I REHABILITACIJA DANAS
Beograd, 29–30. oktobar 2021. godine

Zbornik radova

11th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION TODAY
Belgrade, October, 29–30th, 2021

Proceedings

**11. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
SPECIJALNA EDUKACIJA I REHABILITACIJA DANAS
Beograd, 29-30. oktobar 2021. godine
Zbornik radova**

**11th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION TODAY
Belgrade, October, 29-30th, 2021
Proceedings**

IZDAVAČ / PUBLISHER

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju
University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation

ZA IZDAVAČA / FOR PUBLISHER

Prof. dr Gordana Odović, v.d. dekana

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK / EDITOR-IN-CHIEF

Prof. dr Branka Jablan

UREDNICI / EDITORS

Prof. dr Irena Stojković
Doc. dr Bojan Dučić
Doc. dr Ksenija Stanimirov

RECENZENTI / REVIEWERS

Prof. dr Sonja Alimović
Sveučilište u Zagrebu – Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Zagreb, Hrvatska
Doc. dr Ingrid Žolgar Jerković
Univerzitet u Ljubljani – Pedagoški fakultet Ljubljana, Slovenija
Prof. dr Vesna Vučinić, prof. dr Goran Jovanić, doc. dr Aleksandra Pavlović
Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

LEKTURA I KOREKTURA / PROOFREADING AND CORRECTION

Maja Ivančević Otanjac, predavač

DIZAJN I OBRADA / DESIGN AND PROCESSING

Biljana Krsić
Mr Boris Petrović
Zoran Jovanković

Zbornik radova biće publikovan u elektronskom obliku

Proceedings will be published in electronic format

Tiraž / Circulation: 200

ISBN 978-86-6203-150-1

PROBLEMI U ISHRANI KOD DECE SA POREMEĆAJEM IZ SPEKTRA AUTIZMA OSNOVNOŠKOLSKOG UZRASTA

Milosav Adamović^{**1}, Deneš Birgermajer², Ivana Sretenović¹, Miodrag Stošljević¹

¹Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija

²Evropski centar za društveno-humanistička istraživanja, Srbija

Uvod: *Veliki broj dece sa poremećajem iz spektra autizma pokazuje probleme u ishrani.*

Cilj: *Cilj istraživanja je bio da se ispita učestalost problema u ishrani kod dece s poremećajem iz spektra autizma osnovnoškolskog uzrasta.*

Metod: *Istraživanje je sprovedeno tokom 2021. godine u tri osnovne škole: „NH Dušan Dugalić“, „Miloje Pavlović“ i „Radivoj Popović“. Za prikupljanje podataka korišćen je Kratki inventar ponašanja tokom jela kod osoba sa autizmom. Upitnik su popunjavali roditelji. Uzorak istraživanja formiran je od 36 učenika s poremećajem iz spektra autizma, prosečne starosti 132,7±2,01 (u mesecima). Ispitanici su podeljeni u dve grupe. Prvu grupu činili su učenici uzrasta od 7 do 10 godina (58,3%), a drugu grupu učenici od 11 do 16 godina (41,7%). Većina ispitanika bili su dečaci (n=32; 88,9%).*

Rezultati: *Rezultati istraživanja su pokazali da frekventnost na ukupnom skoruu za ceo uzorak iznosi 42,50±12,77, a za pojedinačne faktore: ograničena raznolikost – 23,39±7,15; odbijanje hrane – 8,72±4,25; disruptivno ponašanje – 10,39±3,15. Takođe, rezultati su pokazali da ne postoji statistički značajna razlika između ispitanika prve i druge uzrasne grupe, bilo na ukupnom skoruu (p=0,168), bilo na pojedinim faktorima (ograničena raznolikost: p=0,265; odbijanje hrane: p=0,442; disruptivno ponašanje: p=0,061).*

Zaključak: *Ovo je prvo istraživanje koje je sprovedeno u Srbiji i rezultati su u skladu s rezultatima prethodnih istraživanja koja su takođe utvrdila da deca s poremećajem iz spektra autizma ispoljavaju probleme u ishrani.*

Ključne reči: *problemi u ishrani, deca s poremećajem iz spektra autizma*

^{**} milosavadamovic@hotmail.com

UVOD

Prema DSM-5 klasifikaciji, autizam predstavlja neurorazvojni poremećaj ponašanja koji uključuje širok spektar različitih složenih poremećaja, od kojih kao značajne možemo izdvojiti teškoće u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji i socijalnoj interakciji, zatim repetitivno, stereotipno i ritualno ponašanje, ograničeno interesovanje, kao i probleme u senzornom procesiranju (APA, 2013). Uzorci autizma mogu biti genetske i sredinske prirode, sa uočljivim trendom postepenog povećanja učestalosti ovog stanja, s 6,6 slučajeva na 1000 osoba u 2002. godini na 11,3 slučajeva u 2008. godini (CDC, 2012). U odnosu na pol, istraživanja ukazuju da se poremećaji iz spektra autizma tri puta češće javljaju kod muškog nego ženskog pola (Hodges et al., 2020). Pridružena stanja koja prate autizam uključuju intelektualnu ometenost, probleme sa spavanjem, epilepsiju, ADHD, opsesivno kompulsivne poremećaje, gastrointestinalne probleme, kao i poremećaj ishrane koji često prate ovo stanje (Mannion & Leader 2013).

Na osnovu dostupnih istraživanja utvrđeno je da su kod dece s poremećajem iz spektra autizma (PAS) problemi u ishrani znatno učestaliji nego kod dece tipične populacije, pa čak i u odnosu na decu s drugim razvojnim smetnjama, i iznose 60-80% (Marí-Bauset et al., 2013). U literaturi sam termin „problemi u ishrani“ ima višestruko značenje i koristi se najčešće za opisivanje ponašanja kao što je: izbirljivost u ishrani, odbijanje hrane, agresivno ponašanje i tantrumi tokom hranjenja, nedostatak apetita, problemi sa žvakanjem i gutanjem, prisustvo simptoma pika poremećaja (konzumiranje nenutritivnog materijala), povraćanje, kao i repetitivni i ritualni obrasci ponašanja za vreme obroka (Vissoker et al., 2015).

Izbirljivost u ishrani predstavlja najčešći problem s kojim se deca s PAS suočavaju i ono uključuje odbijanje određenih vrsta hrane, ograničen repertoar ishrane, prekomerno konzumiranje malog broja namirnica i selektivni unos samo određenih namirnica, kao što su one bogate ugljenim hidratima (Vissoker et al., 2019).

Uzroci problema u ishrani kod dece s PAS su multifaktorski i proizilaze iz same kliničke slike. Na prvom mestu to je karakterističan način ponašanja, potom problemi u senzornom procesiranju informacija i kognitivnom funcionisanju, kao i socijalni i sredinski faktori (Margari et al., 2020). Smatra se da ključni dijagnostički simptomi autizma: repetitivno i stereotipno ponašanje, sklonost ka rutini i ritualima, ograničena interesovanja, kao i otpor prema promenama i novom, u velikoj meri utiču na izbirljivost u ishrani, jer ova deca insistiraju samo na određenoj vrsti hrane, posebnom načinu njene pripreme i prezentovanja, specifičnim pravilima tokom obroka, kao i određenom priboru za jelo (Leader et al., 2020). Kod 70-90% dece s PAS prisutni su i specifični obrasci senzornog procesiranja informacija u vidu hiper ili hiposenzitivnosti koji takođe značajno doprinose povećanju izbirljivosti u ishrani i averziji prema hrani određene teksture, boje, izgleda, ukusa, mirisa i temperature (Nadon et al., 2011). Pored toga, kod dece s PAS češće nego kod dece tipičnog razvoja javlja se i neofobija hrane, odnosno otpor i odbijanje uzimanja nove i nepoznate hrane (Spek et al., 2019).

Na kraju, ali nikako na posljednjem mestu, ono što kod dece s PAS dodatno otežava sam čin konzumiranja hrane jesu teškoće u oblasti kognitivnih sposobnosti, pre svega u funkcionisanju egzekutivnih funkcija zaduženih za planiranje, kontrolu i izvršavanje ka cilju usmerenih aktivnosti, kao i problemi u motornom funkcionisanju u oblasti fine motorike (Allom & Mullan, 2014; Marí-Bauset et al., 2013).

Navedena ponašanja u ishrani kod dece s poremećajem iz spektra autizma mogu dovesti do zdravstvenih i drugih razvojnih problema, jer konzumiranje samo određene hrane za posledicu može imati neuhranjenost i usporen razvoj deteta, kao i manjak vitamina i minerala potrebnih organizmu (Cermak et al., 2010).

CILJ

Cilj ovog istraživanja jeste ispitivanje učestalosti problema u ishrani kod dece s poremećajima iz spektra autizma osnovnoškolskog uzrasta.

METOD

Vreme i mesto istraživanja

Istraživanje je sprovedeno tokom marta i aprila 2021. godine u tri osnovne škole na teritoriji grada Beograda: OŠ „NH Dušan Dugalić“, OŠ „Miloje Pavlović“, OŠ „Radivoj Popović“.

Instrument

Za prikupljanje podataka korišćen je Kratki inventar ponašanja tokom jela kod osoba sa autizmom (*Brief Autism Mealtime Behavior Inventory*; BAMBI, Lukens & Linscheid, 2008), koji služi za procenjivanje ponašanja i navika u ishrani dece s poremećajem iz spektra autizma, uzrasta od 3-11 godina. Upitnik se sastoji od 18 tvrdnji i od roditelja dece s PSA se traži da daju odgovor na petostepenoj skali Likertovog tipa, pri čemu broj 1 označava da se određeno ponašanje nikada ne javlja, do broja 5 da se određeno ponašanje javlja pri skoro svakom obroku (Lukens & Linscheid, 2008). Frekventnost je skor koji se dobija sabiranjem odgovora na skali Likertovog tipa sa obrnuto kodiranim stavkama 3, 9, 10 i 15, dok se grupisanjem određenih ajtema dobijaju tri faktora (ograničena raznolikost, odbijanje hrane i disruptivno ponašanje). Vrednost Kronbahovog alfa koeficijenta za korišćeni instrument je dobra ($\alpha=0,88$).

Statistička obrada podataka

Podaci su obrađeni pomoću softverskog paketa namenjenog za obradu podataka u društvenim naukama (*Statistical Package for the Social Sciences* – SPSS, version 23.0). U obradi podataka korišćena je deskriptivna statistika (frekvencije i procenti, srednja vrednost i standardna devijacija) i inferencijalna statistika (za

izračunavanje značajnosti povezanosti kategoričkih varijabli korišćen je bivarijatni hi-kvadrat test, dok je za testiranje statističke značajnosti razlika između dve grupe učenika primenjen t-test nezavisnih uzoraka).

REZULTATI

Prigodni uzorak činilo je 36 učenika s PSA koji pohađaju osnovne škole za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju. Uzrast ispitanika je od 7 do 16 godina (prosečan uzrast u mesecima $132,7 \pm 2,01$). Ispitanici su podeljeni u dve grupe. Prvu grupu čine učenici od 7 do 10 godina (58,3%), a drugu učenici 11 do 16 godina (41,7%). Uzorak je ujednačen u odnosu na uzrasnu grupu ($\chi^2=0,96$, $df=1$, $p=0,317$). Detaljan prikaz strukture ispitivanog uzorka dat je u Tabeli 1.

Tabela 1
Struktura uzorka

Varijable	N (%)
Pol	
Muški	32 (88,9)
Ženski	4 (11,1)
Razred	
I-IV	31 (86,1)
V-VIII	5 (13,9)
Škola	
Dušan Dugalić	18 (50)
Miloje Pavlović	6 (16,7)
Radivoj Popović	12 (33,3)

U Tabeli 2 prikazana su prosečna postignuća s pripadajućim standardnim devijacijama na ajtemima BAMBI upitnika za uzorak u celini.

Tabela 2
Prosečna postignuća ispitanika na BAMBI upitniku

BAMBI	AS	SD
Moje dete plače ili vrišti tokom obroka	1,83	1,23
Moje dete okreće svoje lice ili telo od hrane	1,83	1,18
Moje dete ostaje da sedi za stolom dok se obrok ne završi	2,69	1,51
Moje dete pljuje hranu koju je pojelo	1,69	1,01
Moje dete je agresivno tokom obroka (udara, šutira, grebe druge)	1,69	1,06
Moje dete se samopovređuje tokom obroka (udara se, grize se)	1,31	0,75
Moje dete ometa obrok (gura ili baca pribor, posuđe, hranu)	1,61	1,05
Moje dete drži čvrsto zatvorena usta kad mu se nudi hrana	1,75	0,94
Moje dete je fleksibilno kada su rutine oko obroka u pitanju (npr. vreme obroka, raspored sedenja, postavljanje stola)	2,53	1,40
Moje dete je voljno da proba novu hranu	2,47	1,18
Moje dete ne voli određenu hranu i neće je jesti	3,47	1,11

BAMBI	AS	SD
Moje dete odbija da jede hranu koju treba mnogo žvakati (npr. jede samo mekanu ili pasiranu hranu)	2,17	1,52
Moje dete više voli da jede istu hranu u svakom obroku	2,92	1,42
Moje dete više voli hrskavu hranu (npr. grickalice, krekeri)	2,94	1,33
Moje dete prihvata ili više voli raznovrsnu hranu	3,06	1,19
Moje dete više voli da se hrana služi na određeni način	2,83	1,44
Moje dete više voli samo slatku hranu (npr. slatkiše, slatke žitarice)	2,81	1,35
Moje dete više voli hranu koja je pripremljena na određeni način (npr. uglavnom jede prženu hranu, žitarice sa hladnim mlekom, sirovo povrće)	2,89	1,30

Rezultati pokazuju da se odgovori roditelja o obrocima njihove dece u najvećem broju ajtema orijentišu ka srednjim i nižim prosečnim vrednostima, odnosno da se određena dešavanja tokom obroka pojavljuju povremeno, retko ili nikad. Najniža prosečna vrednost zabeležena je na ajtemu šest ($1,31 \pm 0,75$), a najviša na ajtemu 11 ($3,47 \pm 1,11$).

Razlike na ukupnom skoru, kao i razlike na faktorskim skorovima (ograničena raznolikost, odbijanje hrane i disruptivno ponašanje) BAMBI upitnika između prve i druge grupe ispitanika, date su u Tabeli 3.

Tabela 3

Razlike na ukupnom skoru i faktorskim skorovima između grupa ispitanika

BAMBI	Uzorak u celini	I grupa (n=21)	II grupa (n=15)	p
	AS (SD)	AS (SD)	AS (SD)	
Ukupan skor	42,5 (12,77)	45 (12,03)	39 (13,37)	0,168
Skorovi na faktorima				
Ograničena raznolikost	23,39 (7,15)	24,52 (6,27)	21,80 (8,17)	0,265
Odbijanje hrane	8,72 (4,25)	9,19 (4,34)	8,07 (4,18)	0,442
Disruptivno ponašanje	10,39 (3,15)	11,29 (3,21)	9,13 (3,39)	0,061

Rezultati t-testa su pokazali da ne postoji statistički značajna razlika između grupa ispitanika ni na ukupnom skoru ($t_{34}=1,41$, $p=0,168$), ni na faktorskim skorovima ($t_{34}=1,13$, $p=0,265$; $t_{34}=0,78$, $p=0,442$; $t_{34}=1,94$, $p=0,061$; redom). Razlika između srednjih vrednosti obeležja po grupama bila je umerena za ukupan skor ($\eta^2=0,06$), mala za faktor ograničene raznolikosti ($\eta^2=0,04$) i odbijanje hrane ($\eta^2=0,02$) i velika za disruptivno ponašanje ($\eta^2=0,11$).

DISKUSIJA

Na osnovu dostupne naučno empirijske građe mogu se izdvojiti istraživanja u kojima je utvrđeno da deca s PAS u većoj meri odbijaju, tj. izbegavaju da jedu hranu, te se kao neki od oblika ponašanja izdvajaju plakanje, bes, ili neotvaranje usta tokom obroka (Öz & Bayhan, 2019). Odnosno, primenom Kratkog inventara ponašanja tokom jela kod osoba sa autizmom (BAMBI) identifikovana su četiri najčešća problema u ponašanju tokom uzimanja obroka kod dece s PAS: plakanje, izbegavanje određene vrste hrane, izbirljivost i nesviđanje hrane (Balıkcı & Çiyiltepe, 2017).

Još jedno istraživanje koje izdvajamo je istraživanje Leiva-Garsije i saradnika (Leiva-García et al., 2019) u kojem su autori identifikovali statistički značajne razlike između dece sa autizmom i dece tipične populacije utvrdivši da deca sa autizmom u većoj meri odbijaju hranu, manifestuju disruptivno ponašanje, i izbjirljiviji su u ishrani.

Na osnovu rezultata našeg istraživanja utvrđeno je da se kao najređe ponašanje tokom uzimanja hrane javlja samopovređivanje, a kao najčešće odbijanje hrane iz razloga što dete određenu vrstu hrane ne voli. Istovremeno, utvrđeno je da se određena ponašanja dece tokom obroka u najvećem broju ajtema orijentišu ka srednjim i nižim prosečnim vrednostima, odnosno da se pojavljuju povremeno, retko ili nikad. Rezultati istraživanja, takođe, pokazuju da ne postoji statistički značajna razlika između grupa ispitanika ni na ukupnom skor, kao ni na faktorskim skorovima.

ZAKLJUČAK

Deca s PAS manifestuju probleme u ishrani. U velikoj meri ovaj problem otežava roditeljima ishranu dece dok s druge strane, ovaj problem pogađa takođe i samu decu, jer odbijanjem hrane, neuzimanjem odgovarajućih namirnica, konzumiranjem jednoličnih namirnica, i slično ne unose dovoljnu količinu hranjivih materija u organizam. Ograničenje ovog istraživanja možemo posmatrati u relativno malom uzorku, kao i u nepostojanju kontrolne grupe. Predlažemo da neka od budućih istraživanja obuhvate veći broj ispitanika, kao i da uključe decu tipičnog razvoja kao kontrolnu grupu.

LITERATURA

- Allom, V., & Mullan, B. (2014). Individual differences in executive function predict distinct eating behaviours. *Appetite*, 80, 123-130. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2014.05.007>
- American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.) American Psychiatric Association.
- Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network Surveillance Year 2008 Principal Investigators (2012). Prevalence of autism spectrum disorders – autism and developmental disabilities monitoring network, 14 sites, United States, 2008. *Morbidity and Mortality Weekly Report: Surveillance Summaries*, 61(3), 1-19.
- Balikçi, Ö. S., & Çiyiltepe, M. (2017). Feeding problems of children with autism. *International Journal of Social Science*, 3(1), 870-880. <https://doi.org/10.20319/pijss.2017.s31.870880>
- Centers for Disease Control and Prevention (2012). *CDC Global health strategy 2012-2015*. <https://www.cdc.gov/globalhealth/strategy/pdf/cdc-globalhealthstrategy.pdf>
- Cermak, S. A., Curtin, C., & Bandini, L. G. (2010). Food selectivity and sensory sensitivity in children with autism spectrum disorders. *Journal of the American Dietetic Association*, 110(2), 238-246. <https://doi.org/10.1016/j.jada.2009.10.032>

- Hodges, H., Fealko, C., & Soares, N. (2020). Autism spectrum disorder: Definition, epidemiology, causes, and clinical evaluation. *Translational Pediatrics*, 9(Suppl 1), S55. <https://doi.org/10.21037/tp.2019.09.09>
- Leader, G., Tuohy, E., Chen, J. L., Mannion, A., & Gilroy, S. P. (2020). Feeding problems, gastrointestinal symptoms, challenging behavior and sensory issues in children and adolescents with autism spectrum disorder. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 50(4), 1401-1410. <https://doi.org/10.1007/s10803-019-04357-7>
- Leiva-García, B., Planells, E., Del Pozo, P. P., & Molina-López, J. (2019). Association between feeding problems and oral health status in children with autism spectrum disorder. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 49(12), 4997-5008. <https://doi.org/10.1007/s10803-019-04211-w>
- Lukens, C. T., & Linscheid, T. R. (2008). Development and validation of an inventory to assess mealtime behavior problems in children with autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 38(2), 342-352. <https://doi.org/10.1007/s10803-007-0401-5>
- Mannion, A., & Leader, G. (2013). Comorbidity in autism spectrum disorder: A literature review. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 7(12), 1595-1616. <https://doi.org/10.1016/j.rasd.2013.09.006>
- Margari, L., Marzulli, L., Gabellone, A., & de Giambattista, C. (2020). Eating and mealtime behaviors in patients with autism spectrum disorder: Current perspectives. *Neuropsychiatric Disease and Treatment*, 16, 2083-2102. <https://doi.org/10.2147/NDT.S224779>
- Marí-Bauset, S., Zazpe, I., Mari-Sanchis, A., Llopis-González, A., & Morales-Suárez-Varela, M. (2014). Food selectivity in autism spectrum disorders: A systematic review. *Journal of Child Neurology*, 29(11), 1554-1561. <https://doi.org/10.1177/0883073813498821>
- Nadon, G., Feldman, D. E., Dunn, W., & Gisell, E. (2011). Association of sensory processing and eating problems in children with autism spectrum disorders. *Autism Research and Treatment*, 2011. <https://doi.org/10.1155/2011/541926>
- Öz, N. S., & Bayhan, P. (2019). *Examining the eating habits of children with autism spectrum disorder and typical development with regards to certain demographic variables*. https://www.researchgate.net/publication/337544934_Examining_the_Eating_Habits_of_Children_with_Autism_Spectrum_Disorder_and_Typical_Development_with_Regards_to_Certain_Demographic_Variables
- Spek, A. A., van Rijnsoever, W., van Laarhoven, L., & Kiep, M. (2019). Eating problems in men and women with an autism spectrum disorder. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 50(5), 1748-1755. <https://doi.org/10.1007/s10803-019-03931-3>
- Vissocker, R. E., Latzer, Y., & Gal, E. (2015). Eating and feeding problems and gastrointestinal dysfunction in autism spectrum disorders. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 12, 10-21. <https://doi.org/10.1016/j.rasd.2014.12.010>
- Vissocker, R. E., Latzer, Y., Stolar, O., Rabenbach, A., & Gal, E. (2019). Eating problems and patterns among toddlers and young boys with and without autism spectrum disorders. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 59, 1-9. <https://doi.org/10.1016/j.rasd.2018.12.001>

EATING PROBLEMS IN PRIMARY SCHOOL AGE CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER

Milosav Adamović¹, Deneš Birgermajer², Ivana Sretenović¹, Miodrag Stošljević¹

¹University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Serbia

²European Center for Social and Humanistic Research, Serbia

Introduction: *A large number of children with autism spectrum disorder manifest eating problems.*

Aim: *The aim of the research was to examine the frequency of eating problems in children with autism spectrum disorder at primary school age.*

Method: *The research was conducted during 2021 in three primary schools in Belgrade: Dusan Dugalic, Miloje Pavlovic, and Radivoj Popovic. A questionnaire entitled “Brief Assessment of Mealtime Behaviors in Children” was used to collect data. The questionnaire was filled in by the parents. The research sample consisted of 36 students with autism spectrum disorder, average age 132.7±2.01 months. The first group consisted of students aged 7 to 10 years (58.3%), and the second group consisted of students aged 11 to 16 years (41.7%). The majority of examinees were boys (n=32; 88.9%).*

Results: *The results of the research showed that the frequency on the total score for the whole sample was 42.50±12.77 and for individual factors: limited diversity – 23.39±7.15; food rejection – 8.72±4.25; disruptive behavior – 10.39±3.15. Also, the results showed that there was no statistically significant difference between the subjects of the first and second age groups, either on the total score (p=.168), or on the scores on individual factors (limited diversity: p=.265; food rejection: p=.442; disruptive behavior: p=.061).*

Conclusion: *This kind of research is first to be done in Serbia and the results are in line with the results of previous research which also found that children with autism spectrum disorder manifest eating problems.*

Keywords: *eating problems, children with autism spectrum disorder*